

Enotni programski dokument za obdobje 2025–2027

Povzetek

Enotni programski dokument je poslovni načrt agencije. Razpoložljive vire porazdeli glede na prednostne naloge politike, hkrati pa ohranja zavezanost dolgoročnim ciljem. V enotnem programskem dokumentu so določeni večletni cilji za obdobje 2025–2027 v zvezi z nalogami in odgovornostmi, opisanimi v [uredbi o EUAA](#), ki je podlaga za naš mandat. V letnem delovnem programu za leto 2025 so glede na sedem dolgoročnih ciljev opredeljene ciljne vrednosti za 15 dejavnosti, skupaj z ustrezno dodeljenimi sredstvi.

Poslanstvo agencije EUAA na kratko

Spodbujamo usklajen pristop k mednarodni zaščiti, ki v celoti spoštuje temeljne pravice prosilcev za azil. Naše poslanstvo je podpirati izvajanje skupnega evropskega azilnega sistema (CEAS), pravnega in političnega okvira, ki je zasnovan tako, da zagotavlja dosledne in enotne standarde za osebe, ki iščejo mednarodno zaščito v EU.

To pomeni, da smo zadalženi za:

- usklajevanje in krepitev **praktičnega sodelovanja** in **izmenjave** informacij o azilu in sprejemu med državami članicami;
- spodbujanje uporabe prava Unije in operativnih **standardov** na področju azila in sprejema;
- zagotavljanje **zbliževanja praks** v Uniji v zvezi s postopki za mednarodno zaščito, pogoji za sprejem in oceno potreb po zaščiti;
- **spremljanje** uporabe prava in standardov Evropske unije;
- zagotavljanje operativne in tehnične **pomoči državam članicam**;
- podpiranje držav članic pri izvajanju programov v zvezi s **preselitvijo** in **humanitarnim sprejemom**;
- **usposabljanje** naših strokovnjakov in uradnikov držav članic;
- **krepitev zmogljivosti** partnerskih tretjih držav.

Leta 2022 je bil naš [mandat](#) revidiran in okrepljen, da bi tako lažje dosegli uveljavljanje skupne azilne politike v Evropi. Leta 2024 so se s sprejetjem zadnjih besedil, ki so del pakta o migracijah in azilu (v nadaljnjem besedilu: pakt), naše naloge še okrepile. Pakt je sklop novih pravil za upravljanje migracij in reformo skupnega evropskega azilnega sistema. Njegovi zakonodajni instrumenti zahtevajo spremembe ali inovacije, h katerim bo morala agencija EUAA dejavno prispevati. Naša prizadevanja v prihodnjih letih so zato osredotočena

na zagotavljanje storitev in orodij, predvidenih v paktu, in omogočanje njegovega učinkovitega izvajanja v državah članicah.

Slika 1: [Zakonodajni instrumenti pakta so začeli veljati junija 2024.](#)

Naše obstoječe smernice, module usposabljanja, orodja in gradivo o azilu in sprejemu bomo zato popravili in prilagodili paktu. Nekatere operativne standarde in kazalnike bomo pregledali ter po potrebi pripravili nove.

Nove naloge in dejavnosti, ki izhajajo iz pakta, bodo imele velike posledice za delovno obremenitev v obdobju 2025–2027. Zaradi lažjega izvajanja pakta bomo v tem obdobju potrebovali dodatnih sto pogodbениh uslužbencev.

Hkrati moramo do leta 2026 postopoma ukiniti skupno 90 kratkoročnih operativnih delovnih mest, ki so bila odobrena po začetku ruske vojne agresije proti Ukrajini. Prednostne naloge naših dejavnosti se zato redno spreminjajo glede na usmeritve upravnega odbora.

Svetovno prizorišče se nenehno spreminja, na njem pa „različni mednarodni akterji prevzemajo nove, pogosto bolj konfliktnе vloge“¹, zato moramo biti pripravljeni na odziv in prerazporediti sredstva, ko to zahtevajo razmere, na primer v primeru novih pritiskov ali izrednih razmer.

Akcijski načrt za obdobje 2025–2027

Kot ključne prednostne naloge se bomo pripravili na celovito izvajanje pakta od sredine leta 2026 dalje in na uvedbo naših [pristojnosti v zvezi s spremljanjem](#). To vključuje sistematično ocenjevanje pripravljenosti in zmogljivosti držav članic za obvladovanje izzivov

¹ [Poročilo o strateškem predvidevanju za leto 2023, COM\(2023\) 376 final.](#)

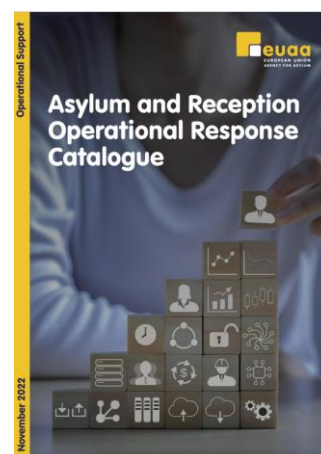
na področju azila in sprejema² s pomočjo v prihodnost usmerjene, celovite in sodelovalne [metodologije spremljanja](#). S tem pristopom bomo lahko opredelili in izmenjali dobre prakse, hkrati pa se bomo osredotočili na odpravljanje pomanjkljivosti in spopadanje s prihodnjimi izzivi. V obeh primerih je za to potrebno nadaljnje tesno sodelovanje z Evropsko komisijo in državami članicami.

Operativna in tehnična pomoč

Še naprej bomo zagotavljali operativno in tehnično pomoč tistim državam članicam, v katerih so njihovi azilni ali sprejemni sistemi izpostavljeni nesorazmernemu pritisku ali se soočajo z nesorazmernimi migracijskimi izzivi, pa tudi v zvezi z izvajanjem njihovih obveznosti v okviru skupnega evropskega azilnega sistema.

Pri posvetovanjih z državami članicami o operativni podpori njihovim azilnim in sprejemnim sistemom bo v pomoč tudi [Katalog operativnih posredovanj](#). Naša podpora bo zasnovana na podlagi ocen potreb ob upoštevanju trendov prihodov, povezanih z azilom, in migracijskih poti. Formalizirana bo v [operativnem načrtu](#), v katerem bodo opisani dogovorjeni podporni ukrepi med izvršnim direktorjem in državo članico, ki potrebuje pomoč.

Slika 2: Katalog operativnih odzivov agencije EUAA

Še naprej bomo izboljševali naš okvir operativne podpore, pri čemer se bomo osredotočili na nadaljnjo krepitev naše pripravljenosti, kontingentno načrtovanje in zmogljivosti za hitro odzivanje ter na okrepitev napotitve osebja na operacije na terenu v državah članicah.

Pri operativnih posredovanjih bodo potrebne dobre strategije vstopa, trajnosti in izstopa, ki nam bodo omogočile pravočasen odziv, učinkovito podporo in trajnostno postopno zmanjševanje pomoči, ko se bo pritisk na nacionalne azilne in sprejemne sisteme zmanjšal.

Pri obravnavanju nastajajočih potreb in morebitnih nepredvidenih dogodkov se bomo posvetovali in sodelovali z drugimi akterji na tem področju, da bi se čim bolj dopolnjevali in povečali našo dodano vrednost.

Poleg tega bomo države EU+³ podpirali na področju preselitve in humanitarnega sprejema, med drugim tudi s prilagojenimi podpornimi ukrepi.

Znanje o azilu in spremljanje skupnega evropskega azilnega sistema

S pomočjo našega gradiva bodo lahko nacionalni organi sprejemali hitre, točne in vedno bolj usklajene odločitve o mednarodni zaščiti ter zagotovili ustrezne pogoje za sprejem po vsej Uniji.

² Člen 14(1) uredbe o EUAA.

³ 27 držav članic Evropske unije ter Islandija, Lihtenštajn, Norveška in Švica.

Informacije in **smernice** o glavnih izvornih državah prosilcev za azil bodo še bolj dostopne, razširjene in razpoložljive.

Še naprej bomo izvajali kvalitativne in kvantitativne **analize** o azilu in sprejemu, pripravljali **poročila o zgodnjem opozarjanju** in v realnem času skrbeli za **ozaveščanje o razmerah** in napovedi razvoja dogodkov na področju azila za podporo odločanju v državah članicah. Dodatno bomo izboljšali tudi dostop do našega analitičnega portfelja prek spletnih portalov in podatkovnih zbirk. V letnem [poročilu o azilu](#) bo od leta 2025 dalje v veliko bolj poenostavljeni in analitični obliki kot v prejšnjih letih podana celovita in kvalitativna analiza stanja na področju azila v EU.

Za izboljšanje zblíževanja praks bomo še naprej spodbujali sodelovanje in izmenjavo med strokovnimi delavci, civilno družbo in predstavniki sodstva, pri čemer se bomo osredotočili na skupne smernice, dobre prakse in rešitve ter zagotavljanje sodelovanja v vseh državah EU+. Še naprej bomo izboljševali uporabnost naših praktičnih vodnikov in orodij ter jih prilagajali zahtevam, ki izhajajo iz pakta o migracijah in azilu.

Od leta 2025 bomo začeli izvajati mehanizem spremljanja agencije EUAA z dvema pilotnima projektoma. V okviru mehanizma bomo vsaj enkrat na pet let nadzorovali operativno in tehnično uporabo skupnega evropskega azilnega sistema v državah članicah. Poleg tega bomo v tem obdobju izvedli vsaj eno tematsko spremljanje, ki bo osredotočeno na posebne ali tematske vidike skupnega evropskega azilnega sistema, v vseh državah članicah. V okviru mehanizma se obravnavajo sedanji in prihodnji izzivi, katerih cilj je izboljšati splošno delovanje azilnih in sprejemnih sistemov.

Usposabljanje in strokovni razvoj

Da bi osebam, ki delajo na področju azila in sprejema, omogočili, da čim bolj razumejo obveznosti, standarde in dobre prakse, ter jim olajšali njihovo uporabo, si pri podpori nacionalnim organom prizadevamo za izboljšanje usposabljanja in nadaljnjo krepitev zmogljivosti.

Še naprej bomo spremljali potrebe po usposabljanju in izvajali načrte usposabljanja, tudi v okviru operativnih načrtov, dogovorjenih z državami članicami, ki doživljajo nesorazmeren pritisk na svoje sisteme. Prav tako si bomo na področju usposabljanja in strokovnega razvoja prizadevali za okrepitev sodelovanja in izmenjav z državami članicami. Nadaljevali bomo tudi usposabljanje uradnikov in krepili zmogljivosti zunaj Evrope. Podpora pri usposabljanju v partnerskih tretjih državah je usklajena z našo prenovljeno [strategijo zunanjega sodelovanja](#). V naše [letno poročilo o](#)

Slika 3: Poročilo agencije EUAA o azilu za leto 2024

Slika 4: Letno poročilo o usposabljanju agencije EUAA za leto 2023

[usposabljanju](#) bomo vključili celovite, najnovejše dosežke za posamezno leto, in sicer od leta 2025 dalje.

Čaka nas pomembna naloga uskladitve različnih modulov evropskega programa usposabljanja na področju azila z zakonodajnimi instrumenti pakta in priprave posodobljenega usposabljanja za strokovne delavce. Zato si bomo prizadevali za oblikovanje, razvoj in izvajanje posodobljenega evropskega programa usposabljanja na področju azila, pri čemer bomo uporabili postopen pristop, ki daje prednost najnujnejšim potrebam po usposabljanju nacionalnih organov držav članic. Pri tem bomo še naprej sodelovali s ključnimi deležniki, da bi dodatno okrepili skupno prakso uradnikov za azil in sprejem ter izvajalcev usposabljanja.

Čeprav so moduli zasnovani v sodelovanju z nacionalnimi organi in namenjeni že opredeljenim potrebam, ostaja njihovo vključevanje v nacionalne programe usposabljanja še vedno ena od prednostnih nalog. Zato si bomo prizadevali, da jih bo večina držav EU+ še naprej uporabljala pri usposabljanju nacionalnih uradnikov.

Za boljše ozaveščanje in večjo trajnostnost na področju naših programov usposabljanja si bomo prizadevali za razširitev nabora usposobljenih **izvajalcev usposabljanja** v nacionalnih upravah.

Da bi dodatno podprli zблиževanje praks med državami članicami pri izvajanju skupnega evropskega azilnega sistema, bo ključno vlogo imela **akademija EUAA** kot akreditiran ponudnik nadaljnega in visokošolskega izobraževanja, s poudarkom na zagotavljanju visokokakovostnega usposabljanja in razširitvi ponudbe za pridobitev kvalifikacij, priznanih v EU in zunaj nje.

Poleg tega bomo v skladu z našo [strategijo usposabljanja in učenja](#) in na podlagi povratnih informacij naših uporabnikov še naprej izboljševali usposabljanje in učne izkušnje naših strank z vključevanjem inovativnih tehnologij in učnih pristopov.

Horizontalne dejavnosti

pravic.

Agencija bo pri vseh svojih dejavnostih še naprej dajala prednost močnim sistemom upravljanja, usposobljenemu in angažiranemu osebju, odpornosti njenih digitalnih vsebin in spoštovanju temeljnih

Prizadevali si bomo za uskladitev z dolgoročnimi trajnostnimi cilji EU s poudarkom na okoljski razsežnosti.

V skladu s [strategijo zunanjega sodelovanja](#) se med dodatne prednostne naloge uvrščata razvoj zmogljivosti tretjih držav in okrepljen dvosmerni dialog s civilno družbo.

Slika 5: Strategija agencije EUAA za zunanje sodelovanje za

